

ИЗДАНИЕ НА МУЗЕЯ НА СУ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”

Редакционна колегия:
Цвета Тодорова, Людмила Зидарова
Компютърен дизайн | Мирослав Богданов

УНИВЕРСИТЕТСКО ИЗДАТЕЛСТВО „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”

2/2003

ISSN 1312-1596

**СТАНЕТЕ ЧЛЕНОВЕ НА КЛУБ „ПРИЯТЕЛИ НА МУЗЕЯ НА
СУ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”**

**За контакти: 986 16 80, 9308 558, 9308 279
E-mail: museum@uni-sofia.bg**

**РАБОТНО ВРЕМЕ:
Вторник, четвъртък 14 - 17ч.**

СГРАДНИЯТ ФОНД НА СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ ПРЕЗ 1914/1915 г.

През 1914-1915 г. Университетът е разпръснат в следните държавни и под наем сгради:

1. Ректоратът, университетската канцелария, семинарите по философия и педагогия са в наетата частна сграда на Христина К. Стоилова на ул. „Шипка“ №4.

2. Университетската библиотека и аудиториите на Историко-филологическия факултет, семинарите по история, славянска филология и сравнителна литературна история, географският институт, деканатът, семинарите и аудиториите на Юридическия факултет - в сградите на фонда „Д-р Василияди“ на ул. „Московска“ №11, на ул. „Тетевенска“ (дн. „Будапеща“) №1.

3. Деканатът и аудиториите на Физико-математическия факултет, физическият, химическият кабинет, минералогическата лаборатория, ботаническият кабинет, цветарникът и разсадникът се намират в държавните сгради при Първа мъжка гимназия, срещу паметника на В. Левски, на ул. „Московска“ №17.

4. Математическият институт, кабинетът и аудиториите по математика се намират в наетата под наем сграда на Кина и София Станкович, на ул. „Сан Стефано“ №17.

5. Кабинетите, сбирките и аудиторията по минералогия и геология се намират в наетата под наем сграда на г-н Христо Петрунов, на ул. „Кракра“ №4.

6. Кабинетът и аудиторията по зоология - в сградата под наем на г-жа Марица Иванова на ъгъла на ул. „Кракра“ и „Оборище“ №11.

7. Зоологическата сбирка е в сградата под наем на г-жа Анна Консулова на ул. „Дунав“ №5, срещу Първа мъжка гимназия.

8. Ботаническата градина се намира между улиците „Шипка“ и „Оборище“ около Докторския паметник, на място, отстъпено от Софийската община на Университета с условие да е достъпна за посещение на публиката.

9. Астрономическата обсерватория е в държавни сгради в „Княз Борисовата“ градина.

Университетска библиотека още от 1888 г. се помещава в отрупаната с рафтове западна стая на партера на ул. „Московска“ №17. В нея се разпоглежда старият сръчен, макар и с една ръка, инвалид бай Христо, който изумява всички с феноменалната си памет. Той знае не само заглавията на всички книги в библиотеката, но и помни у кого се намира една или друга книга в дадения момент.

ФАКСИМИЛЕ „Из отчета за състоянието на Университета за учебната 1914/1915 г.“ - ДАС, 994 к, оп.2, а.е.55 (сн. 1-5)

ХУДОЖЕСТВЕНИЯТ ОБРАЗ НА СГРАДАТА НА РЕКТОРАТА

Монументалният художествен облик на Ректората с богато начупено куполно покритие и пищна фасада с каменна облицовка и балюстрада, декорирани с мотиви от късния френски ренесанс, се свързва органически с достроените

от арх. Любен Константинов две крила. Пластичното оформяне на главната фасада с корони и капители, обрамчванията с картуши и орнаменти (скулптор Михаил Парашчук), ъгловите ризалитни фронтони с декоративна каменна пластика (скулптори: М. Парашчук, проф. Ив. Фунев, проф. Л. Далчев, проф. Л. Димитров), както и монтираните три картуша на североизточния ъгъл (проф. Л. Димитров) отразяват убедителния художествен вкус на проектант и изпълнители. (сн. 6)

Внушителният интериор на сградата е в духа на възприетия стилос подход. Архитектурата на централното стълбище от предверието към аулата е в синхрон с теракотната мозайка на пода (от Чехословакия), с мраморните облицовки (от Италия), с пъстроцветните стъклописи на витражите (проф. Ив. Пенков и Фр. Майер от Мюнхен). Разрушените от бомбардировките през 1943-1944 г. стъклописи са възстановени от проф. Дечко Узунов през 1983 г. (сн. 7, 8)

Особено ценно е съчетаването на тема и колоритно решение в духа на националните ни особености. Образите на просветителите св. Кирил и Методий, на св. Климент Охридски, на княз Борис I и цар Симеон успешно допълват в единна хармония архитектурната среда.

ОБРАЗИТЕ НА МИХАИЛ ПАРАШЧУК

Михайло Иванович Парашчук е роден през 80-те години на XIX в. с. Варваринци, Тернополска област на Западна Украйна. Ученик е на полските скулптори Вуйчек и Кинделски. Специализира в ателието на Шопински. След известен стаж във Виена се завръща в Львов. По-късно завършва Парижката академия на изящните изкуства „Жулиен“.

През 1921 г. пристига в България като пратеник на Международния червен кръст. По настояване на българските си приятели архитекти започва работа в областта на монументалната архитектура. Жени се за българката Цветана Пекарева и остава в България до края на живота си. Участва в художествената украса на фасадите на Театъра на армията, Българската народна банка, Националната библиотека „Св. Кирил и Методий“. Негови са и осемте ансамбъла върху фасадата на Софийския университет, изобразяващи отделните науки. (сн. 9)

СГРАДАТА НА АГРОНОМО-ЛЕСОВЪДНИЯ ФАКУЛТЕТ

С Постановление на Министерския съвет от 18.08.1923 г. за нуждите на Агрономическия факултет се отпуска едно пространство от 43,155 кв. м в Долни Лозенец, край шосето за Духовната семинария, а с Постановление от 21.07.1923 г. е отпуснат кредит в размер на 40 млн. лв. за постройка и обзавеждане на факултетната сграда. С него се отменя предишното решение за отчуждаването на Духовната семинария за нуждите на Агрономическия факултет при Софийския университет.

Сградата на Агрономо-лесовъдния факултет при Софийския университет силно се откроява по монументалност и стил в края на 20-те години на XX в. Дело е на арх. Георги Овчаров, който изоставя хоросана за външна мазилка и използва

Сградата на Историко-филологическия факултет на ул. „Московска“
худ. Борис Ненов

Гимназиалността се помества:

1. Деканатът и университетската канцелария, Деканатът на историко-филологическия факултет, Канцеларията и кабинетът по филология и лингвистика и лабораторията по педагогика – помещават се в ж.к. Кристина К. Стоилова – улица Шипка № 11, кметът за лева годишно.
2. Университетската библиотека, Аудиториите на историко-филологическия факултет, Канцеларията по история, по славянска филология и по сравнителна литературна история,
3. Географическия институт, Деканатът, селскостопанският факултет – помещават се в фонда „Д-р Василия Дев.“ една на улица Москва № 11, кметът за лева годишно, а другата на улица Шипка № 1, кметът за лева годишно.
4. Канцеларията и аудиториите на Физико-математическия факултет, Физическата лаборатория и кабинетът по физика, Канцеларията по химия и лабораторията по химия, Канцеларията по математика и кабинетът по математика – помещават се в ж.к. при I моста, единията срещу Канцеларията на Лески, улица Московска № 17.
5. Математическия институт, кабинетът и аудиториите по математика – помещават се в ж.к. Хана и София Стоилова, на улица Шипка № 17, кметът за лево годишно.
6. Канцеларията по селскостопанска и география – помещават се в ж.к. Христо Петрунов на улица Крикря № 4, кметът за лево годишно.
7. Канцеларията и аудиториите по зоология – помещават се в ж.к. Миря и Ч. Стоилова на улица Крикря № 11, кметът за лево годишно.
8. Зоологическата сбирка – помещават се в ж.к. Армен Кочев на улица Дунав № 1, кметът за лево годишно.
9. Ботаническата градина се помещава между улиците Шипка и Оборище около докторския паметник; тя е отстъпена на Университета от сградната община за вечно ползуване и одобрение се условие да е достъпна за публични посетители.
10. Петровицката обсерватория е в държавни сгради в ж.к. Георгиевската градина.

Също от кметите сгради (голямата на фонда „Д-р Василия Дев.“) се в същото състояние, а останалите ги е с тѣ кметите, кметите в държавни сгради, с в добро състояние.

Кметите сгради с наредени за утвърждения и жилища, а държавните – с свързани за надна земите, което тѣ имат сѣга

2

3

4

5

6

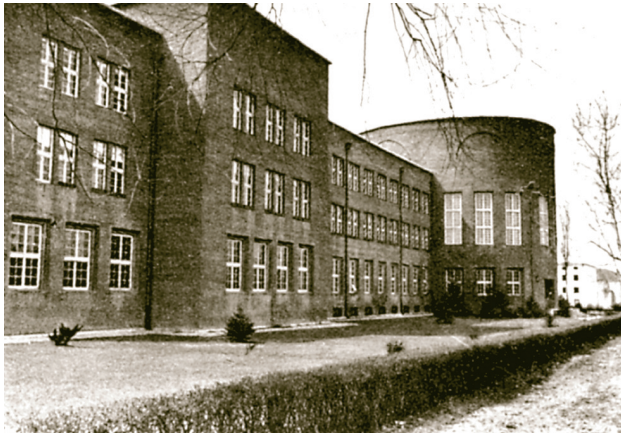
9

8

7

10

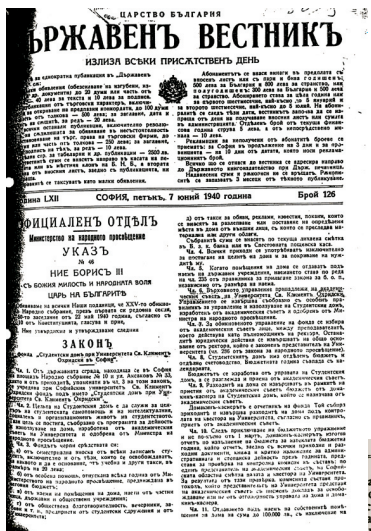
11

12

13

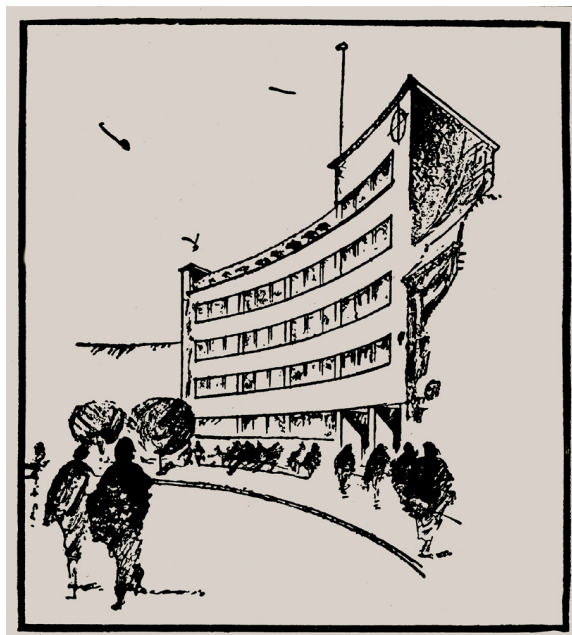

15

СТУДЕНТСКИЯТЪ ДОМЪ ВЪ СОФИЯ

Най-съкровено постижение на БНСС.

14

14

ДЪРЖАВЕН

Закон, както и извършване на разпоредителство и за една и съща целъ, се освобождават от постановяване на общински такси за вода, съвет и осветление.

Чл. 13. Събраните досега приходи и извършени разходи от гражданския комитетъ за постройка на Студентския домъ въ София, от Университета и от управата на Студентския домъ по изграждане, довършване и пр. на дома се считатъ правилно извършени.

II. Постановяване този законъ да се облаче съ държавния печатъ, да се обнародва въ „Държавен вестникъ“ и да се постави въ действие.

III. Изпълнението на този указъ възлагаме на Нашия Министъръ-Председателъ и Министъръ на народното просвѣщение.

Издаденъ въ София на 29 май 1940 година.

На първообразия съ собствената на Негово Величество ржка написано.

„БОРИСЪ III“

Приподписалъ,
Министъръ-Председателъ, Министъръ на народното просвѣщение:
Б. Филовъ

Първообразниятъ указъ е облаченъ съ държавния печатъ и регистриранъ подъ № 6068 на 1 юни 1940 година.

Пазителъ на държавния печатъ,
Министъръ на правосъдието: В. Митакъвъ

На първообразия съ собствената на Негово Величество Царя ржка написано:
„Облорено БОРИСЪ III“

15а

фигурирани тухли. Архитектурниятъ стил сполучливо съчетава елементите на средновековните манастири и кули. Внутрителните аудитории, просторните кабинети, богатата библиотека, музейните сбирки създаватъ отлични условия за работа на преподаватели и студенти от 1928 г., когато Агрономо-лесовъдния факултетъ се разполага в новата сграда на ул. „Драган Цанковъ“ №4 (сега в нея се помещава Биологическиятъ факултетъ на СУ, „Св. Климент Охридски“). (сн. 10 - 13)

65 ГОДИНИ ОТ ПОСТРОЯВАНЕТО НА СТУДЕНТСКИЯ ДОМ

Идеята за построяване на Студентски дом в София датира от началото на ХХ в. Фондът „Студентски дом“ е учреден през 1904 г.

От 1911 г. специален граждански комитет, начело с ректора на Софийския университет, набира средства за изграждането на дома по линията на студентски вноски при постъпване в университета, от различни благотворителни инициативи, от наеми на университетски зали, от петпроцентовата печалба при продажба на университетски издания.

През 1927-1928 г. събраните суми достигат 1 183 543 лв. Фондът е подпомогнат и с дарените 2 млн. лв. от Международната организация за взаимопомощ. Държавата отпуска безвъзмездно място на ул. „Аксаковъ“ № 33 с лице на пл. „Народно събрание“.

Основният камък на Студентския дом е положен на 30 май 1931 г. Строежът е завършен в по-голямата му част през 1937 г. Внутрителната

четириетажна сграда с изглед към най-забележителните сгради и паметници в столицата е дело на арх. Иван Данчев. В нея са отредени зали на академичните дружества, спортните студентски организации, градските студентски корпорации и др. (сн. 14, 15, 15а)

В други се помещават читални, занимални, библиотека. На първия етаж са кинозалата с 500 места и салонът за сказки със странични галерии с 1000 места. В подземие на дома е оборудвана обширна трапезария, в която се помещава „Менза академика“. Основните социални предимства на студентското кооперативно сдружение е получаването на евтина и питателна храна за столуващите, които през 1940 г. достигат 2145 души.

100 ГОДИНИ УНИВЕРСИТЕТСКИ ПРАЗНИК

През първото десетилетие годишният празник на Висшето училище се установява в деня на основаването му 1 октомври. В същото време се обсъжда утвърждаването на патрона и свързаното с неговото име честване. На 30.11.1902 г. Академичният съвет постановява празникът на Висшето училище да се чества на 25 ноември, когато църквата отбелязва св.Климент Охридски и другите членове от лика на Седмочислениците. По-късно службата на светите Седмочисленици се установява на 27 юли - деня на успението на св.Климент през 916 г., а 25 ноември обединява култовете на св.Климент, римски папа от I в. сл.Хр., чийто мощи са открити от светите братя Кирил и Методий и пренесени в Рим, с този на

6

св.Климент Охридски, ученик и придружаваш двамата братя в Моравия, Панония и Рим.

За пръв път 25 ноември се предвижда да бъде тържествено отбелязан по повод 15-годишния юбилей на университета през 1903 г. Поради траур след жестокото потушаване на Илинденското въстание първият юбилей на Висшето училище протича скромно с обикновен годишен акт на 25 ноември в тогавашния салон на читалище “Славянска беседа”.

От 1916 г. в резултат на официалното приемане на Григорианския календар в България годишният празник на университета се измества с 13 дни напред и започва да се чества на 8 декември. Мястото на неговото провеждане се установява по традиция в Народния театър.

С годините 8 декември се утвърждава като всеобщ студентски празник в България.

След 1968 г., когато българската църква връща стария стил на Юлианския календар, денят на св.Климент Охридски отново става 25 ноември и от 90-те години на миналия век е патронен празник само на Софийския университет.

8 декември остава светска дата и продължава да обединява българското студентство с общия празник.

ДАРТЕЛИ И ДАРЕНИЯ

ОТ АНТОНИНА КОСЕВА

През 2002 г. Музеят на СУ прие дарение - Почетен знак и значка от 100-годишния юбилей на Софийския университет на академик Димитър Косев от неговата дъщеря Антонина Косева. (сн. 16)

ОТ ЖАНА ГЪЛЪБОВА

ЖАНА ГЪЛЪБОВА е родена на 22 февруари (стар стил) 1908 г. в гр.Трън. Завършва полукласическия отдел на Втора софийска девическа гимназия през 1926 г. Следва германска филология в Софийския университет, която завършва през 1931 г. Специализира в Йена и Франкфурт на Майн, Германия през 1931 и 1932 г. (сн. 17 - 21)

Назначена е за редовен лектор по немски език в Софийския университет на 1 октомври 1936 г.

Като съпруга и сътрудник на проф. Константин Гълъбов тя дари негови лични вещи, снимки и книги от немски автори на Музея на Софийския университет през май 2003 г. /сн. 22 - 25/

ОТ ПРОФ. ЛЮДМИЛ ГЕТОВ

В началото на юли 2003 г. професорът по археология Людмил Гетов предаде на Музея на СУ документи, предмети и снимки, принадлежали на проф. Александър Балабанов, дългогодишен преподавател по старогръцки език и литература и титуляр на Катедрата по гръцка филология (от 1921г.) в Историко-филологическия факултет. Документалните материали представляват осем поздравителни адреси до проф. Ал.Балабанов по повод честването на 35 години от неговата културна, обществена, научна и литературна дейност през 1934 г. (сн. 26 - 29)

ОТ Д-Р ВАЛЕРИ КОЛЕВ,

В деня на учредяването на Клуба “Приатели на Музея на СУ”, 20 май 2003 г. д-р В. Колев предаде на музея намерената от него протоколна книга, която съдържа данни за Историческия семинар, прераснал в Исторически институт на Историко-филологическия факултет. Книгата съдържа Вътрешни разпоредби и списъци на семинарните членове от учебната 1914-1915 г. до учебната 1927-1928 г., Правилник за Историческия институт, списък на неговите членове и протоколи до м. май 1949 г. (сн. 30, 30а)

ОТ Д-Р МИРА МАРКОВА

Главен асистент Мира Маркова дари в деня на учредяването на Клуба рядко издание – албум за българската национална бродерия, съставен от Ст. Баджов и Ст. Л. Костов, издание на френски език от 1913 г. (сн. 31, 31а)

ОТ АРХ. ВЕНЕЛИН ПЕНЕВ

Венелин Пенев работи в различни области на архитектурата, вътрешния дизайн и приложната графика.

Автор е на самостоятелни художествени изложби. През годините се изявява като публицист в периодичния печат. Работи дълги години в областта на информационните технологии.

По повод учредяването на Клуба на приятелите на Музея на СУ архитект Пенев бе любезен да дари оригинални документи и материали от времето на следването на баща му Иван Пенев – юрист, както и своя авторска пластика. (сн. 32, 33)

ОТ Д-Р ДИМИТЪР ВЕСЕЛИНОВ

Преподавателят от Катедрата по методика на чуждоезиковото обучение д-р Д. Веселинов дари на Музея на СУ свое научно изследване, посветено на Манол Михайлов, основоположник на експерименталния подход в българската методика на чуждоезиковото обучение. (сн. 34, 34а)

М. Михайлов е роден през 1895 г. в гр.Силистра. Учи философия и педагогика в СУ. През 1921 г. продължава образованието си в Богословския протестантски институт във Франкфурт на Майн (Германия). През 1924 г. постъпва на работа в администрацията на СУ. Работи като началник на университетската канцелария от 1938 до 1945 г. През 1929 г. публикува исторически обзор за университета и редактира първия „Алманах на Софийския университет”, посветен на 40-годишнината от откриването му. Неговите научни изследвания са посветени на създаването на обща методика по чуждоезиково обучение.

РЕКТОРИ И РЕГАЛИИ

16

20

21

18

17

22

19

23

24

25

26

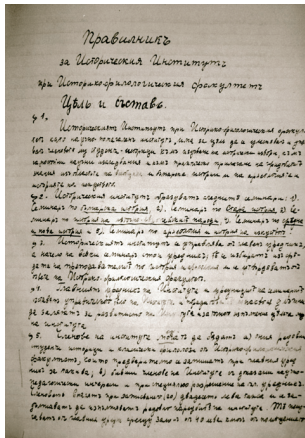
27

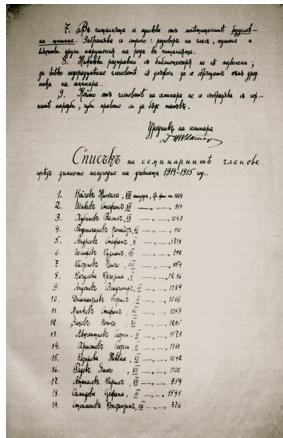
29

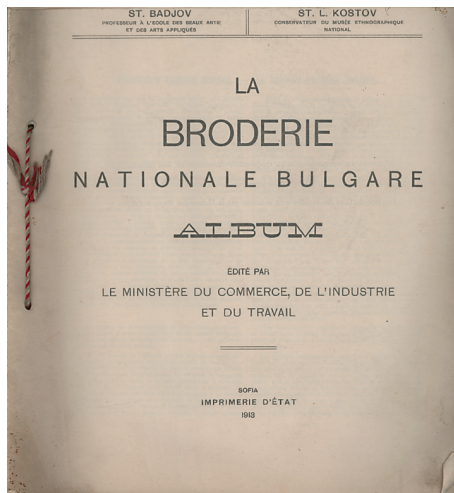
28

30

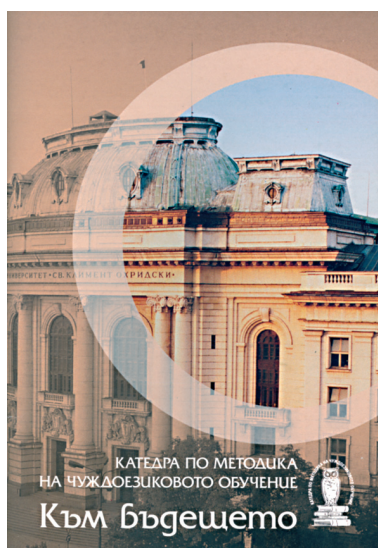
30a

31

31a

34

Портрети

**НЕИЗВЕСТНИЯТ МАНОЛ МИХАЙЛОВ –
ОСНОВОПОЛОЖНИК НА ЕКСПЕРИМЕНТАЛНИЯ ПОДХОД
В БЪЛГАРСКАТА МЕТОДИКА
НА ЧУЖДОЕЗИКОВОТО ОБУЧЕНИЕ**

Димитър Вещлишов, София

155 ГОДИНИ ОТ РОЖДЕНИЕТО НА ПРОФ. ДИМИТЪР АГУРА

34a

При създаването на Висшия педагогически курс на 1 октомври 1888 г. за пръв ректор е избран извънредният преподавател д-р Александър Теодоров Балан. От 5.01.1889 г. Висшият педагогически курс се трансформира във Висше училище. Пръв ректор на Висшето училище е извънредният преподавател по история Димитър Агура.

Роден е на 14.10.1849 г. в с.Чешме-Варуит, Бесарабия. Завършва семинарията “Сокола” в Яш, Румъния. Следва история в Яшкия университет, където се дипломира през 1872 г. Става редовен преподавател по история във Висшето училище на 1.10.1889 г. Редовен професор по всеобща история от 1.11.1894 г. до деня на смъртта му 28.09.1911 г.

Началник отделение в Министерството на вътрешните работи в София от 1879 до 1881 г.

Главен секретар на същото министерство от 1881 до 1883 г.

Министър на народното просвещение от 3.03.1883 до 7.11.с.г.

Декан на Историко-филологическия факултет през учебните 1898/1899 и 1902/1903 г.

Ректор на висшето училище през учебните 1889/1890;1892/1893 и 1894/1895 г. и на Университета от 1.02.1908 г. до края на учебната година. Един от основателите и редовен сътрудник на сп. „Български преглед”. (сн. 35, 36)

По повод 155-годишнината от рождението на проф. Д.Агура Музеят на СУ „Св.Климент

32

Джон Атанасов
графика от худ. Ставри Калинов
дарение

33

Охридски” пое организацията по написването и издаването на юбилеен сборник, посветен на житейския и творческия път на изтъкнатия преподавател и учен.

РЕКТОРСКИЯТ ЖЕЗЪЛ НА ХУДОЖНИКА СТАВРИ КАЛИНОВ

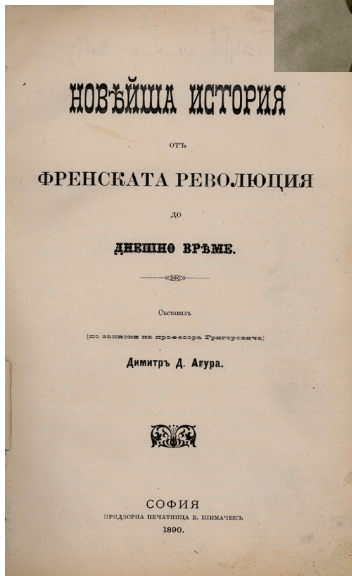
След близо 20-годишно прекъсване дареният през 1936 г. 200-годишен Оксфордски жезъл като символ на академичната власт отново се включва в университетския ритуал през 1974 г. В същото време се обсъжда идеята за изработване на нов жезъл с българска символика. Проектът е дело на художника Ставри Калинов от 1984 г., а изработката му се осъществява в ателието на “Златарска промишленост”. (сн. 37)

Горната част на жезъла е свързана с темата за патрона на университета св.Климент Охридски. Изобразена е главата на светеца и двете ръце - с перо в дясната и книга в лявата. Следват задължителните за жезъла пръстени, символизиращи ректорското достойнство и власт. „Много менталност и монументалност” са ключовите характеристики за жезъла на самия Ставри Калинов. В изображението на книгата е вложена „невероятната възможност на човека да ползва себе си чрез своето творение - писменото слово”.

Кой е Ставри Калинов? Талантлив, авангарден, мистериозен, нестандартен и оригинален съвременен български художник. Роден на 15 ноември 1944 г. във Видин. През 1977 г. завършва Националната художествена академия, специалност Дърворезба при проф.Асен Василиев. От

35

36

40

53-ият Ректор на Алма матер проф. д-рн Боян Биолчев - 25.11.2003 г.

Ректорският съвет - 25.11.2003 г.

41

38

39

Знаеш ли какво е бохемството? Това е наркотикът. Какво е наркоманията? Нима не е бохемство, стигнало до абсурда на самоунищожението и неапостта на бездействието? Наркоманията са нов стил бохемия. Вземат си наркотика и се „удоволстват“. Моего бохемство е моята работа. Когато успея и приключвам с някои картини, графика или скулптура имам усещането, че съм под наркоза - тогава ми се иска и любов да права, и с хора да се срещна, и на природата да се наслаждавам... Говоря за успеха, за мига, в който изпитвам щастие, но това щастие трае само един миг и след това пак е работата! Така не адекват ми е (по-рано го казах, сега пак ще повтора) - бохемствайте ежедневно, ежеминутно, ежесекундно. Това аз го правя непрекъснато, като работя. Моего бохемство - това са моите произведения. Бохемият жертва всичко за удоволствия. Ето - аз жертвам всичко, за да работя!... Истинското бохемство - това е чистата професия.

май 1980 г. - първата му самостоятелна изложба малка пластика в София - излага непрекъснато в София, Видин - в галерията „Жул Паскин“, Габрово, Варна, Австрия, Австралия, Германия, САЩ, Франция, Испания, Швейцария. (сн. 38, 39)

място за научен отдел с аудитория за студенти с 200 места. (сн. 42 - 44)

АГРОНОМИЧЕСКО И ЛЕСОВЪДНО ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ

ФАКУЛТЕТИТЕ

85 ГОДИНИ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

На 1.03.1918 г. след напрегнати дебати в обществото е открит Медицинският факултет при Софийския университет със 100 студенти, от които 15 девойки, и с първи преподаватели Васил Моллов и Параскев Стоянов. През 1924 г. завършват първите 44 доктори, от които 11 жени. Занятията се водят в сградата на Първа мъжка гимназия на ул. „Московска“ № 17 (източната част).

АЛЕКСАНДРОВСКА БОЛНИЦА е започната да се строи на името на Цар Освободител Александър II. Довършена по-късно, тя е наречена на княз Александър I Батенберг. Болницата е открита на 1 май 1879 г. В нея се лекуват болни от цялата страна. От 1925 г. болницата се модернизира и е трансформирана в научен институт - клинична болница на Медицинския факултет. Особено впечатляваща е сградата на II хирургическа клиника, завършена през 1935 г. и проектирана от арх. Виктория Ангелова. В клиниката е отделено

През 1921 г. е открит Агрономическият факултет при Софийския университет с първи преподаватели Янаки Моллов, Желю Ганчев, Иван Т. Странски. Броят на студентите е 69, от които 6 девойки. Първите 12 души агрономи, от които 3 жени, завършват през 1925 г. От същата година Агрономическият факултет е трансформиран в Агрономо-лесовъден с въвеждането на лесовъдство. От 1928 г. факултетът се помещава в новата сграда на бул. „Драган Цанков“ № 4 (сега в сградата е Биологическият факултет на Софийския университет „Св.Климент Охридски“). Към Агрономо-лесовъдния факултет са Централният земеделски институт и Централният метеорологичен институт, разположени в четириетажна сграда в близост до новата сграда на факултета. В съседство е и стъклено-желязната конструкция на Вегетационната къща при Института по общо земеделие при Агрономо-лесовъдния факултет, построена западно от Централния земеделски институт. Така се обособява цялостният комплекс на агрономическите институти в София.

80 ГОДИНИ ВЕТЕРИНАРЕН ФАКУЛТЕТ

43

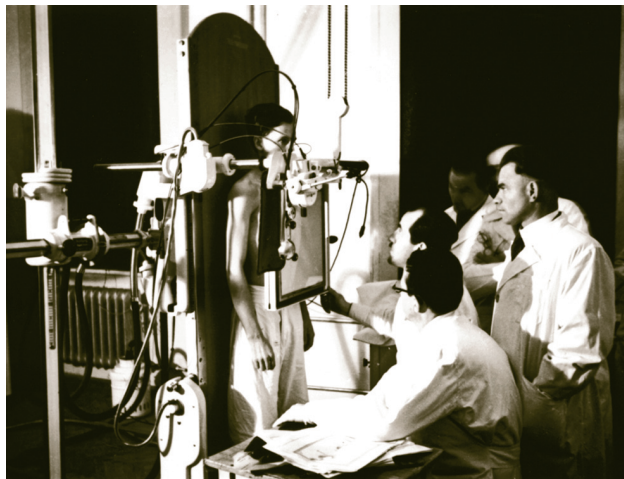
80 ГОДИНИ БОГОСЛОВСКИ ФАКУЛТЕТ

Идеята за създаване на Богословски факултет възниква още преди Освобождението. Първите искания в тази насока са направени от Светия Синод през 1908 г. Откриването на Богословски факултет с осем катедри към Софийския университет се приема чрез Закона за народното просвещение от 1921 г.

През 1923 г. е основан Богословският факултет с първи преподаватели Стефан Цанков и Евтимий Сапунджиев. Студентите са 28. Още от самото начало занятията се водят в сградата на Св.Синод на пл. „Св.Неделя“ № 19 и югоизточния ъгъл с бул. „Царица Йоанна“ № 1. Оригиналната сграда е строена през 1908-1914 г. по проект на виенския архитект Фридрих Грюнангер. По стил и украса тя се доближава до образците на старобългарското архитектурно творчество. Керамични плочки по корнизите и прозорците, както и разноцветни обръчи опасват горната част на

46

44

сградата. Над главния вход художникът Н. Ганушев е изобразил разрешаването на българския църковен въпрос през 1870 г. и учредяването на Българската екзархия. В тази сграда-паметник се помещават Богословският факултет на Университета, библиотеката и Църковният историко-археологически музей. През 1978 г. е изографисан параклисът, посветен на патрона на Софийския университет св. Климент Охридски. Стенописите в него са дело на художника Николай Ростовцев. (сн. 45 - 47)

След повторното приобщаване на Богословския факултет към структурата на Софийския университет през 1990 г. на патронния празник на Университета 25 ноември се отслужва тържествена служба на св.Климент. На нея присъстват ректорът на Университета и патриархът. (сн. 48, 49)

45

47

48

През 1923 г. е основан Ветеринарномедицинският факултет с първи преподаватели Стефан Ангелов, Грозю Диков и Станко Петров. Студентите са 23, от които 2 девойки. Занятията се водят на бул. „Цариградско шосе“.

80 ГОДИНИ ГЕРМАНИСТИКА

Създадена през 1923 г. първоначално като германска филология (до 1944 г.), специалността дълги години съществува с един преподавател - основателя проф. д-р Константин Гълъбов, който често води сам всички лекции и упражнения.

Проф. К.Гълъбов е роден на 17/29 април 1892г. в с.Перушица, Пловдивско. Завършва гимназия в Пловдив през 1910 г. Отначало следва славянска филология в Софийския университет, а от 1910 до 1915 г. - германска филология в Гьотинген и Кил, Германия. Доктор е по германска филология на Килския университет от 1915 г. Декан е на Историко-филологическия факултет през учебните 1932/1933 и 1934/1935 г. Член е на Българския писателски съюз и на ПЕН клуба, както и е кореспондиращ почетен член на Deutsche Akademie в Мюнхен.

80 ГОДИНИ РОМАНИСТИКА

Началото на изучаването на френски език във Висшето училище започва на 1 ноември 1889 г. Д-р Алфред Оден, частен доцент по романска филология при Лайпцигския университет, е първият редовен преподавател по френски език

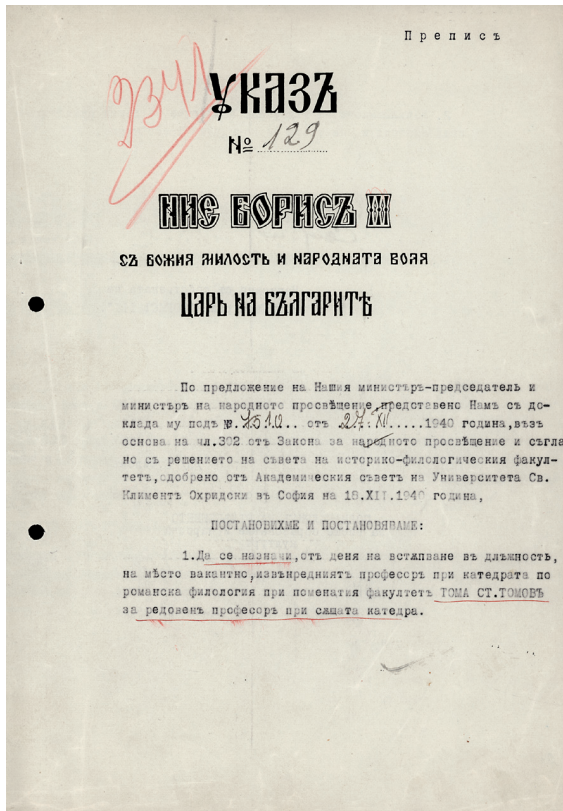
49

в Историко-филологическия факултет. Създава заедно с Ив. Георгов ръководство за изучаване на френски език, предназначено за учениците от Висшето училище и от горните класове на средните училища. Умира в София на 9 февруари 1896 г.

Йордан Иванов, известният изследовател на Българското средновековие и литература, започва своята преподавателска дейност като лектор по френски език в Историко-филологическия факултет. Първоначално като учител е командирован за лектор по френски език във Висшето училище от ноември 1899 г. и продължава като редовен лектор в Университета от юли 1902 г. до средата на октомври 1910 г.

През 1923 г. се основава специалността романска филология. По същество тя е с профил френска филология и има за цел подготовката на учители по френски език за гимназиите. Към нея има задължителни четения по италиански език и литература, както и монографичен курс по испански език и литература. Специалността е в рамките на тогавашния Историко-филологически факултет. Основател на специалността е проф. Тома Томов - френска филология (1923), италианска филология (1942), испанска филология (1961).

Тома Стефанов Томов е роден на 17.11. (ст. ст.) 1891 г. в гр.Свищов. Завършва класическия отдел на Русенската мъжка гимназия през 1909 г. Следва класическа филология в гр. Нанси, Франция, която завършва през 1912 г. През 1913/1914 г. следва романска филология в Париж, а през 1914-1915 г. - в Римския университет. Специализира в Мюнхен, Париж и Мадрид през учебната 1928/1929 г. Редовен доцент при Катедрата по

50

53

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ

ОРГАН НА УК НА БКП, АКАДЕМИЧНИЯ СЪВЕТ, УК НА ДКМС И ПРОФКОМИТЕТА

55

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ

ПОКАНА

Вестник "Софийски университет" е създаден през март 1953 година. В него отбелязваме си 40-годишния юбилей. Издаването му е възобновено от група студентски инициативи през 2000 година.

"Софийски университет" е единственият вестник, който се издава в България. Най-бързо и с най-голям тираж вестникът е бил сключен репортер на Ама мистер проф. д-р. Боян Бончев, който вярно осмисля с служба за връзка с вестника и професионална да свързватичи в

качество си на почетен кореспондент. Вестник "Софийски университет" спира да издава през 1990 година. Издаването му е възобновено от група студентски инициативи през 2000 година.

"Софийски университет" е единственият вестник, който се издава в България. Най-бързо и с най-голям тираж вестникът е бил сключен репортер на Ама мистер проф. д-р. Боян Бончев, който вярно осмисля с служба за връзка с вестника и професионална да свързватичи в

Работата в нашия вестник е изцяло на доброволна основа. С помощта на професионални журналисти от Южния полюс.

Побече информация на : <http://su-news.hit.bg>

51

40 години ГГ

52

54

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ

Издаване на Софийския университет "Св. Климент Охридски" Година +3, Брой #25, март 2003 г.

56

ВЕСТИК "СУ" НА 1/2 ВЕК

Страна и (не)благо дарна е съдбата на университетските вестници. По света и в България (виж стр. 2) те носят бремето на своите отговорности, но и авторитета, че пише за най-уважаващите институции - висшите учебни

все пак е официален орган на институцията Софийски Университет "Св. Климент Охридски".

Какво изтъкват критиките на университетската преса? Че се разпространява само в академичните среди. Че тиражът не е голям, и

не ти направи впечатление (не искам да налагаме мнението си на никого), значи сме те подценили.

Къде може да намерим в "Софийски университет"? Не, няма го по сериите, където те чакат "Знахар", "Трета

заведения. От това златно правило на университетската преса в "Софийски Университет" не може да бъде изключение. Още от ози ден преди 50 години, три дни след смъртта на Сталин, когато излиза първият брой, в "Софийски университет" се специализира в тънкото съчетаване на новаторството, което носят със себе си студентите, и отговорността, че това

за това не е достатъчно влиятелна. И все пак, това са 50 години. Коего прави в. "Софийски Университет" вторият по възраст вестник в България.

От този брой и от следващите го броеве, уважаеми читателю, ще разбереш каква галерия от големи личности в журналистиката е започнала развитието си точно във в. "Софийски университет". Ако това

възраст" и "Чук-чук нов". Защото, ако за вестниците важат силните възрастови закони, както при хората, то в "Софийски университет" е 50-годишен интелектуалец. Търсете този господин във вашия факултет - в книжарницата, където се запознава с новите заглавия, или на заслужен отид в кафенето.

Георги ТОДОРОВ

романска филология е от 20.01.1923 г., а извънреден професор в същата катедра от 22 май 1928 г. (сн. 50)

* * *

От 18 май 1923 г. *Софийският университет* включва вече 7 факултета: - *ИСТОРИКО-ФИЛОЛОГИЧЕСКИ, ФИЗИКО-МАТЕМАТИЧЕСКИ, ЮРИДИЧЕСКИ, МЕДИЦИНСКИ, АГРОНОМИЧЕСКИ (АГРОНОМО-ЛЕСОВЪДЕН ОТ 1925 г.), БОГОСЛОВСКИ И ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ*. Този факт е повод за гордост и удовлетворение сред българската интелигенция и научната общност. България окончателно се равнява по западноевропейските стандарти в областта на висшето образование.

* * *

През 1963 г. се извършва отделяне на факултетите като от Физико-математическия факултет се обособяват Химическият, Физическият и Математическият факултет, които се преместват в нови и преустроени сгради в Лозенец. От Биолого-геолого-географския се сформират Биологическият и Геолого-географският факултет.

През следващите десетилетия промените в техните названия отговарят на разширяването им и новите специалности, които се създават в рамките на всеки факултет. (сн. 51, 52)

30 ГОДИНИ СПЕЦИАЛНОСТ ТУРИЗЪМ

Развитието на туризма в България създава необходимостта от подготовката на кадри. През 1967 г. към специалност География на Геолого-географския факултет е създаден профил по география на туризма. В началото на 1973 г. е открита Катедра по география на туризма. За неин ръководител е избран проф. д-р Любомир Динев. Колективът на катедрата преподава и разработва редица проблеми по география на туризма, туристическото райониране на България, география на туристопотоците и туристическите пазари, стопански туризъм и др.

Днес Геолого-географският факултет подготвя кадри в специалността Туризъм. (сн. 53, 54)

50 ГОДИНИ В. „СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ”

Вестник „СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ” е основан на 5.03.1953 г. (сн. 55, 56)

ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ

140 ГОДИНИ ОТ РОЖДЕНИЕТО НА ПРОФ. Д-Р БЕНЬО ЦОНЕВ

Роден е на 12 януари (ст.ст.) 1863 г. в гр.Ловеч. Завършва Загребската класическа гимназия през 1884 г. Следва славянска филология във Виена и романистика и философия в Лайпциг. Доктор е по славистика, романистика и философия на Лайпцигския университет от 1890 г. Постъпва във Висшето училище като лектор по немски

език през 1891 г. В същото време от 1892 г. е и извънреден преподавател по история на българския език. Редовен преподавател, впоследствие редовен професор, титуляр на Катедрата по български език във Висшето училище и в Университета е от 1.09.1893г. до деня на смъртта му - 5.10.1926 г.

Декан е на Историко-филологическия факултет през учебните 1897/1898, 1905/1906, 1909/1910, 1912/1913 и 1916/1917 г.

Ректор на Университета е през учебната 1910/1911 г. (сн. 57)

Член е на Книжовното дружество от 1892 г. и на Българската академия на науките от 1900 г. Автор е на внушителния тритомен труд “История на българския език”, С., 1919, 1934, 1937. (Специалните части на т. II и III са издадени посмъртно под ред. на проф. Ст. Младенов).

140 ГОДИНИ ОТ РОЖДЕНИЕТО НА ПРОФ. Д-Р ЛЮБОМИР МИЛЕТИЧ

Роден е на 1/14 януари 1863 г. в гр.Щип, Македония. Завършва Загребската класическа гимназия през 1882 г. Следва славянска филология в Загреб и Прага от 1882 до 1885 г. Доктор по философия и славянска филология е на Загребския университет от юли 1889 г.

На 1 октомври 1888 г. става извънреден преподавател по славянска филология на Висшия педагогически курс. Редовен преподавател, по-късно редовен професор, титуляр на Катедрата по славянска филология във Висшето училище и в Университета е от 1.10.1892 до 15.09.1934 г., когато е освободен от длъжност поради пределна възраст.

Декан на Историко-филологическия факултет е през учебната 1903/1904 г.

Ректор на Университета е през учебните 1900/1901 г. и 1921/1922 г.

Действителен член на Българската академия на науките е от 1898 г., а председател на същата от 1926 г. до смъртта му през 1934 г. (сн. 58, 59)

Председател на Македонския научен институт (1927-1934), почетен доктор по славянска филология на Харковския университет в Русия, дописен член на Руската академия на науките в Пет-роград, на Руското историческо общество, на Полската академия на науките в Краков, на Чешката академия на науките в Прага, на Югославянската академия на науките в Загреб, на Чешкото научно дружество и на Чешкото етнографско дружество в Прага, на Научното дружество „Шевченко” в Лвов, на Маджарското етнографско дружество в Будапеща и на Руския археологически институт в Цариград. Почетен член е на Италианския институт за Източна Европа в Рим.

135 ГОДИНИ ОТ РОЖДЕНИЕТО НА ПРОФ. Д-Р АНАСТАС ИШИРКОВ

Роден е на 5/18 април 1868 г. в гр. Ловеч. Завършва гимназия във Велико Търново през 1888г. Следва история във Висшето училище в София и завършва първия випуск през 1891 г. От 1891 до 1895 г. следва география в Лайпциг

Проф. д-р Беньо Цонев

57

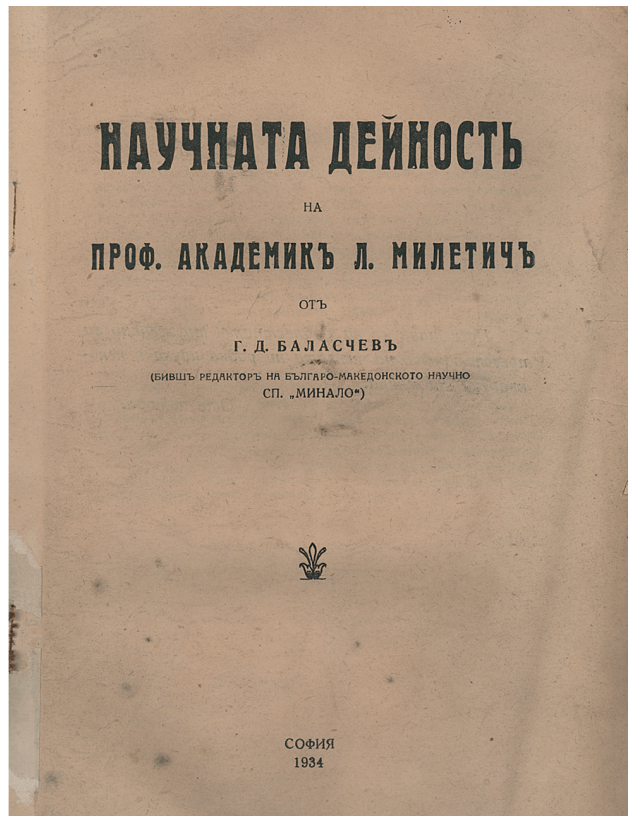
Проф. д-р Анастас Иширков

60

Проф. д-р Любомир Милетич

58

59

и специализира в Берлин (1896), Виена (1899) и Париж (1900). Доктор по философия на Лайпцигския университет е от 1895 г. Редовен доцент е при Катедрата по география и обща етнография от 1.02.1898 г., а извънреден професор при същата катедра - от 1.03.1903 г. Редовен професор, титуляр на Катедрата по обща география и културно-политическа география е от 10 юни 1909 г. до 1.10.1934 г., когато е освободен по болест.

Декан на Историко-филологическия факултет е през учебните 1910/1911, 1918/1919 и 1920/1921 г.

Ректор на Университета е през учебната 1915/1916 г. (сн. 60)

Действителен член е на Българската академия на науките от 1906 г. и на Българския археологически институт. Редовен член е на Българския научен земеделско-стопански институт в София. Дописен член е на Сръбското географско дружество, на Славянския институт в Прага, на Маджарското етнографско дружество в Будапеща, на Чехословашкото географско дружество в Прага и на Географското дружество в Берлин.

Председател е на Българското географско дружество от основаването му през 1918 г. до 1934 г. В завещанието си проф. Анастас Иширков дарява в налични пари и ценни книжа около 900 000 лв. за основаване на два фонда „Стипендия А. Иширков“ за специализация по география в чужбина за срок от две години и „Награди на студентски научни трудове по българска география“.

125 ГОДИНИ ОТ РОЖДЕНИЕТО НА ПРОФ. Д-Р ЗАХАРИ КАРАОГЛАНОВ

Роден е на 24 юни (ст.ст.) 1878 г. в гр. Шумен. Завършва Варненската класическа гимназия през 1897 г. Следва химия във Висшето училище в София, което завършва през 1902 г. Специализира в Лайпциг (1903 - 1904 г.) и в Берлин (1911). От 17 декември 1907 г. става асистент по химия в Университета. Редовен доцент е при Катедрата по неорганична и аналитична химия от 6.03.1910 г. Извънреден професор към същата катедра е от 1.07.1915 г. Редовен професор, титуляр и създател на Катедрата по аналитична химия от 1920 г., която е първата катедра в Европа. (сн. 61, 62, 62а)

Декан на Физико-математическия факултет е през учебните 1921/1922 и 1928/1929 г.

Ректор на Университета е през учебните 1922/1923 и 1932/1933 г.

Ректорските речи на проф. д-р З. Караогланов са посветени на съвременните проблеми в химията през 1921 г. и на химията в Черно море през 1932 г.

125 ГОДИНИ ОТ РОЖДЕНИЕТО НА АКАД. МИХАИЛ АРНАУДОВ

Роден е на 5 октомври 1878 г. в гр. Русе, където завършва гимназия през 1895 г. От 1895 до 1898 г. следва славянска филология в Историко-филологическия факултет на Висшето училище. След завършването му заминава на специализация за три години последователно в Лайпциг, Берлин и Прага, а през 1908/1909 г. - в Париж и Лондон.

Става доктор на Пражкия чешки университет през 1904 г.

От юли 1908 г. е редовен доцент при Катедрата по всеобща литература на Историко-филологическия факултет. През 1914 г. е избран за извънреден професор по сравнителна литературна история, а от 1919 г. е редовен професор при същата катедра. Титуляр на катедрата става през 1928 г. Член на БАН от 1918 г.

Избран е за член на Украинската научна академия „Шевченко“, на Унгарската литературна академия „Петьофи“ и др. Почетен доктор на университета Хайделберг и Мюнстер.

Декан на Историко-филологическия факултет през учебните 1921/1922 г.

Ректор на Софийския университет през учебните 1935/1936 г.

Министър на народната просвета през 1944 г. (в правителството на Иван Багрянов)

Умира на 18 февруари 1978 г. (сн. 63)

Акад. М. Арнаудов чете курсове и работи в областта на сравнителната литературна история на Европа, психология на литературното творчество, средновековните национални литератури, романтизъм, литература и култура на древна Индия и др. Важно място в неговото творчество и лекции заемат проблемите на Българското възрождане и дейците на Възраждането. Значителен е неговият принос в събирането и издаването на българския фолклор.

Особено значим е приносът на проф. Михаил Арнаудов за съхраняването на историческата памет за Алма матер. И до днес остава непреходна неговата „История на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ през първото му полустолетие 1888 - 1938“, издадена през 1939 г., както и „Кратка история“ за 50 - годишнината от основаването му. Под негово ръководство и редакция е подготвен и издаден и Алманах на Софийския университет, който съдържа животописни и книгописни сведения за преподавателите. (сн. 64, 65)

110 ГОДИНИ ОТ РОЖДЕНИЕТО НА АКАД. ДАКИ ЙОРДАНОВ

Роден е на 1 септември 1893 г. в гр. Омуртаг, Търговищко. Първоначално учи в родния си град, завършва двегодишното практическо земеделско училище в гр. Шумен, след което завършва гимназия в Шумен. През 1914-1921 г. следва естествени науки в Софийския университет. Участва в Балканската и Първата световна война. От ноември 1922 г. постъпва като асистент по ботаника във Физико-математическия факултет на Университета. Член-основател е на Българското ботаническо дружество и негов секретар от 1923 до 1944 г.

Специализира в Института по физиология на растенията в Берлинския университет (1926 -1927). Защитава докторска дисертация в Софийския университет през 1935 г. Избран е за частен доцент (1939).

От 1944 г. е редовен доцент по ботаника, а от 1946 г. е редовен професор в Университета.

От 1947 г. е избран за академик.

Проф. д-р Захари Карагланов

61

През отлетната година Институтът по Аналитична Химия се ползва в старите си, крайно недосъщностни, неудобни и нехигиенични помещения, в които е невъзможно да се задават на здрава насмолена кучерда, а какво ли да се мисли за развитието на Института.

Захари
28/ III. 1926.

Съ почитание,
Уредник на Института по
Аналитична Химия: З.Н. Карагланов

62 а

До Съвета на физико-математическия факултет.

Пухъ

Содисмен докладъ
отъ уредника на Института
по Аналитична Химия.

Институтът по Аналитична Химия произлиза следъ поддържката на по-рано съществувалъ единственъ Химически Институтъ, който по-късно стана прѣзъ учебната 1923/24 год. по решение на факултетния надлъжно утвърдено отъ академическия съветъ. До края на учебната 1923/24 година и презъ учебната 1924/25 учебна година, Институтът се намиралъ въ периода на организация, поради което азъ не можахъ да представя отчетъ за работата си въ края на учеб. 1923/24 год. Сега тази организационна работа е закончена. Институтът разполага съ свои складъ, който се намира въ изправност; всички негови отчети е описанъ въ приложено раздѣлата и въ публикуваната книга на Института.

За сега институтът по Аналитична химия се ползва въ крайно недосъщностни, неудобни и нехигиенични помещения, въ които се ползваше дивния единственъ химически институтъ.

62

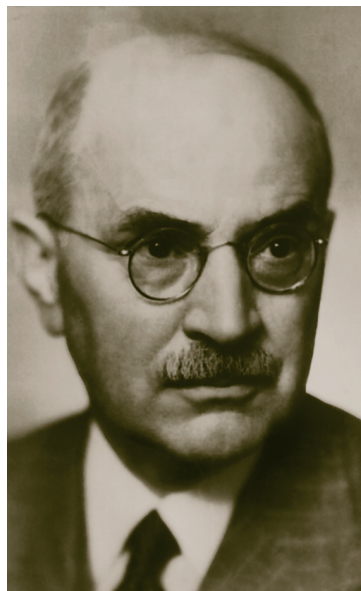

Акад. Даки Йорданов

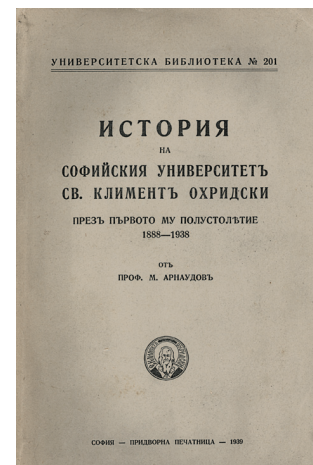
66

64

63

65

Акад. Михаил Арнаудов

Декан е на Физико-математическия факултет (1947-1950)

Последователно е заместник-ректор на университета по научноизследователската работа (1950-1956) и Ректор на Софийския университет (1956-1962).

Директор на Института по ботаника с ботаническа градина при БАН (1962 - 1973)

Даки Йорданов е председател на Българското природоизпитателно дружество от 1944 г. до смъртта му (1978), на Българското ботаническо дружество (1965-1978) и Директор на обществени начала на Ботаническата градина в гр. Балчик (1955-1978)

Под негово ръководство се провежда Първата международна среща - симпозиум по картиране на флората на България и на Балканския полуостров (София, 1976). В спомените на съвременниците той остава като символ на българската ботаническата наука. (сн. 66)

100 ГОДИНИ ОТ РОЖДЕНИЕТО НА АКАД. ДИМИТЪР КОСЕВ

Димитър Косев е роден на 5 януари (нов стил) 1904 г. в с. Грозден, Бургаска област. През 1924 г. записва история в Историко-филологическия факултет на Университета. След атентата в църквата „Св. Крал” е арестуван и осъден на затвор, откъдето излиза по силата на Закона за амнистия през 1926 г. От есента на същата година се записва отново студент по история в Софийския университет. По предложение на проф. Бицили се явява на конкурс и заминава на едногодишна специализация по нова история във Варшавския университет. След завръщането си работи като гимназиален учител в Златица, Дупница и VI софийска мъжка гимназия.

От 1945 г. е асистент по българска история в Историко-филологическия факултет. Избран е за доцент през 1947 г. и за професор през 1950 г. От 1950 до 1972 г. е ръководител на Катедрата по нова и най-нова история на България. В периода 1950 - 1962 г. е директор на Института за история при БАН. Избран е за член-кореспондент, а през 1961 за академик на БАН. Умира 1996 г.

От 1962 г. до 1968 г. акад. Димитър Косев е ректор на Софийския университет. Дълги години той е заместник-председател на БАН (1973–1982), възстановител и председател на Българското историческо дружество.

Основните научни изследвания и преподавателска дейност на акад. Д. Косев са посветени на новата българска история, на проблемите на Българското възрождане и националноосвободителното движение. (сн. 67)

ПРОФ. Д-Р ВАСИЛ МОЛЛОВ ОСНОВАТЕЛ НА МЕДИЦИНСКИЯ ФАКУЛТЕТ

Роден е на 22 септември (5 октомври) 1875 г. в Москва. Завършва гимназия в София през 1893 г. Завършва медицина във Виена и получава докторска титла през 1899 г. Специализира във Виена, Мюнхен, Хамбург и Берлин.

Редовен професор, титуляр на Катедрата по вътрешна клиника, основател на Медицинския факултет при Софийския университет е от 1.10.1918 г. до смъртта му - 22.12.1938 г.

Декан на Медицинския факултет през учебните 1922/1923 и 1936/1937 г.

Ректор на Университета през учебните 1923/1924 и 1934/1935 г. По негово време е осветена тържествено и открита сградата на Ректората и Университетската библиотека (16.12.1934 г.).

Директор е на Университетската вътрешна клиника. Дописен член е на Българската академия на науките от 1928 г.

Председател е на Дружеството на интернистите в България от 1932 г. Почетен член на Дружеството на немските интернисти е от 1936 г. и на Дружеството за тропическа медицина в Германия от 1936 г. Член-кореспондент е на Дружеството на интернистите в Берлин и Виена, на лекарските дружества в Мюнхен, Прага и Будапеща. Почетен доктор е на Атинския университет през 1936 г. (сн. 68)

Ректорските речи на проф. д-р Васил Моллов са посветени на проблемите на учението за витамините (8.12.1923) и на хормоните и тяхното значение (8.12.1934)

ПРОФ. ЯНАКИ МОЛЛОВ ОСНОВАТЕЛ НА АГРОНОМИЧЕСКИЯ ФАКУЛТЕТ

Роден е на 2/15 ноември 1882 г. в с. Бетрово, Еленско. Завършва реална гимназия в София през 1901 г. Следва агрономия във Висшето земеделско училище в Москва (Тимирязевска земеделска академия) от 1901 до 1905 г., където завършва с титлата “учен агроном от първи разред”. (сн. 69)

Редовен доцент при Катедрата по земеделска икономия от 6.02.1919 г., извънреден професор при същата катедра от 16.02.1923 до 9.06.1923 г., частен хоноруван доцент от 13.10.1923 г., хоноруван професор от 13.12.1924 до 13.05.1927 г., редовен професор, титуляр на Катедрата по земеделска икономия от 1.06.1927 г.

Декан на Агрономо-лесовъдния факултет през учебните 1921/1922, 1922/1923, 1927/1928, 1928/1929, 1929/1930, 1930/1931, 1937/1938 и 1938/1939 г.

Ректор на Университета през учебната 1939/1940 г.

Министър на земеделието и държавните имоти от 9 юни 1923 до 4.01.1926 г.

Народен представител от 9.12.1923 до 9.05.1934 г.

Министър на народното просвещение от 19.05.1934 до 21.02.1935 г.

Министър на народното стопанство от 21.02.1935 до 21.04.1935 г.

Дописен член на Българската академия на науките.

Член на The American Farm Association.

Председател на българската група на аграр-икономистите.

Акад. Димитър Косев

67

Проф. Янаки Моллов

69

68

Проф. д-р Владимир Моллов
наказателно съдопроизводство

70

Проф. д-р Васил Моллов

Проф. д-р Стефан Цанков

71

Дописен член на Славянския институт в гр. Прага.

Ректорската му реч от 8.12.1939 г. е посветена на интензивността на производството в земеделското стопанство.

**ПРОФ. Д-Р СТЕФАН ЦАНКОВ
ОСНОВАТЕЛ
НА БОГОСЛОВСКИЯ ФАКУЛТЕТ**

Роден е на 4 юли (ст.ст.) 1881 г. в гр. Горна Оряховица. Завършва богословското училище в гр. Самоков през 1899 г. Следва богословие в Богословския факултет в Черновиц, Австрия от 1900 до 1905 г. Следва и право в университета в Цюрих, Швейцария от 1915 до 1918 г. Доктор по богословие на Черновицкия университет от 1905 г. и доктор по право на Цюрихския университет от 1918 г. Редовен професор, титуляр на катедрата по църковно право (с устройство и управление на Българската православна църква и с българско брачно право) от 1.02.1923 г. (сн. 71)

Почетен доктор по богословие на Атинския университет (1936), на Оксфордския университет (1937) и на Берлинския университет (1940).

Декан на Богословския факултет през учебните 1922/1923 г., 1923/1924 г. и 1938/1939 г.

Ректор на Университета през учебната 1940/1941 г.

Дописен член (от 1924 г.) и действителен член (от 1931 г.) на Българската академия на науките.

Ръкоположен за духовно лице (дякон и свещеник) през 1908 г. Произведен за протопрезвитер през 1920 г.

Проф. д-р Стефан Ангелов

72

Предстоятел на храм-паметника „Св. Александър Невски“ в София (от 1926 г.).

Международен секретар за православния изток на Всемирния съюз за международно приятелство чрез църквите (от 1935 г.).

Член на управителните тела на Международната християнска организация за практическо (социалноетично) християнство („Life and Work“) и на Международната християнска организация за единство на църквите („Faith and Order“).

**ПРОФ. Д-Р СТЕФАН АНГЕЛОВ
ОСНОВАТЕЛ
НА ВЕТЕРИНАРНИЯ ФАКУЛТЕТ**

Роден е на 28.02.1878 г. в гр. Котел. Завършва Средното земеделско училище в гр. Русе през 1895 г. Следва ветеринарна медицина във Висшето ветеринарно училище в Берлин, което завършва през 1901 г. Доктор по ветеринарна медицина на Гисенския университет, Германия от 1908 г. Редовен професор, титуляр на Катедрата по заразни болести, бактериология и серология от 11.05.1923 г. От 1906 до 1908 г. специализира бактериология в Института „Robert Koch“, Берлин, в Имперския хигиеничен институт (Kaiserliches Gesundheitsamt) в Берлин и в Института за експериментална терапия на Paul Ehrlich във Франкфурт на Майн, Германия.

Почетен доктор на Висшето ветеринарно училище, трансформирано във Ветеринарно-медицински факултет при Берлинския университет, от 1933 г.

Директор на Централния ветеринарно-бактериологичен институт в София от 1908 до 1923 г.

Декан на Ветеринарно-медицинския факултет през учебните 1923/1924, 1924/1925, 1928/1929, 1931/1932 и 1934/1935 г.

Ректор на Университета през учебната 1941/1942 г. (сн. 72)

СТУДЕНТИТЕ

ДЕВОЙКИТЕ И УНИВЕРСИТЕТЪТ

На 12 юни 1901 г. по предложение на ректора Любомир Милетич Академичният съвет решава: „...лицата от женски пол, които отговарят на условията, изисквани от закона, да се приемат във Висшето училище на общо основание”.

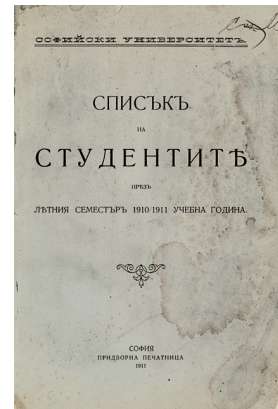
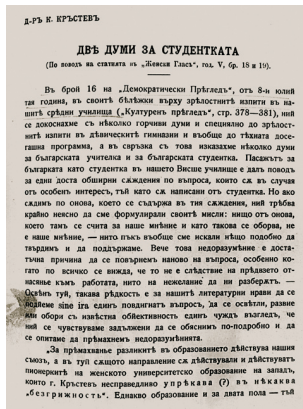
От 1 октомври 1901 г. са приети общо 16 студентки - 12 в Историко-филологическия и 4 - във Физико-математическия факултет, завършили VII клас на девическите гимназии. През учебната 1911/1912 г. са записани общо 559 студентки, от които 428 в Историко-филологическия, 113 във Физико-математическия и 18 в Юридическия факултет. (сн. 73 - 75)

СТУДЕНТСКАТА ШАПКА

Знакът на студентската корпорация - червената шапка, е въведен през 20-те години на XX в. Значението на шапката е голямо. Тя дава информация за принадлежност към съответната общност. С шапката като външен отличителен белег на студентската корпорация се популяризира и издига престижът на студентството пред обществото. Червената шапка е единственият утвърден студентски атрибут. Опитите за въвеждане още от началото на XX в. на ленти и знаци не издържат проверката на времето. (сн. 76, 77)

СТУДЕНТСКИ ОРГАНИЗАЦИИ

В годините на Първата световна война студентската организация „Единство” е преименувана на „Хр.Ботев” през 1917 г. През 1924 г. се обособява като общостудентска организация с програма и устав, одобрени от университетските и официалните власти. Прокламиращите от организацията принципи „академичност, надпартийност и родолюбие” са аналогични и за общостудентската организация „В.Левски”, изградена през 1925 г. в Балканския блискоизточен институт, наречен по-късно Свободен университет. През август 1927 г. двете организации се обединяват и учредяват обединена студентска организация под името Български национален студентски съюз (БНСС). Като се обявява официално за неутрална академична организация, БНСС има претенциите да бъде и

73

74

Преподаватели и студенти (1908)

75

Цар Борис III и студенти (1939).

76

Проф. Ал. Балабанов сред студенти

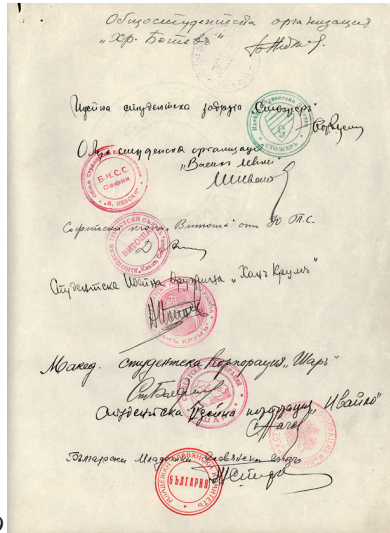
77

81

78

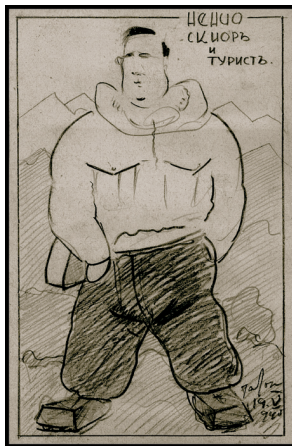

79

80

ШАРЖОВЕ

Студенти лесовъди от випуск 1936/1940 г.

Георги Ненов - лесовъд, випуск 1940 г.

идейно движение, което си поставя за цел "да служи на националната кауза и да я отстоява срещу нейните противници в страната и чужбина". Съюзът поддържа редовни връзки с Международната студентска конфедерация (CIE). На 4 март 1929 г. делегация на БНСС поднася поздравителен адрес на цар Борис III, с който го провъзгласява за почетен председател на организираното българско студентство. Най-високият числен ръст на БНСС е отбелязан през 1938 г., когато наброява 6752 души или 67,4 % от общия брой на българските студенти. (сн. 78 - 80)

Обща представа за социалния състав на българското студентство дава една непълна анкета на в. „Студентска борба” - орган на БНСС. Според нея около 50 % от студентството произхожда от средите на държавните чиновници и служители, около 16,5 % - от земеделските слоеве, около 13,4 % - от търговските и индустриалните кръгове, около 9 % - от средите на упражняващите свободни професии и занаятчиите, около 2,4 % - с работнически произход. (сн. 81)

БИСЕРИ

По темата „Църковно-национално движение през епохата на Българското възрождение” (2003)

„Интелигентността на народа нараснала. През 1838 г. починал митрополит Климент, известен с прозвището „Делията”. През 1840 г. го сменят. Този опит е наполовина. Казвам наполовина, защото въпросният неотстъпчив Делия е хем сменен, хем убит.”

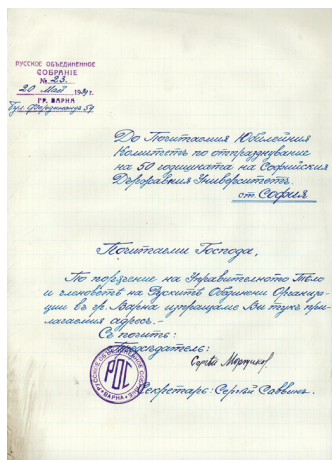
„Единственият начин остава откъсването на българското население от урисдикцията на турската църква и турския патриарх (султана).”

„Започнало броене на това колко български искат да преминат към българската архиепи-

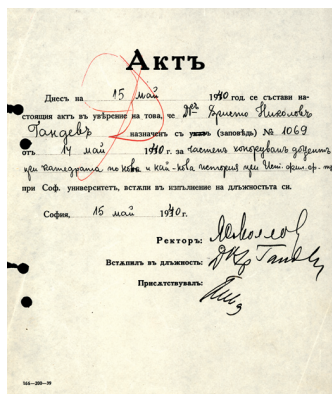
ДОКУМЕНТИ И МАТЕРИАЛИ

Академичният съвет 1937/38 г.

Поздравителен адрес

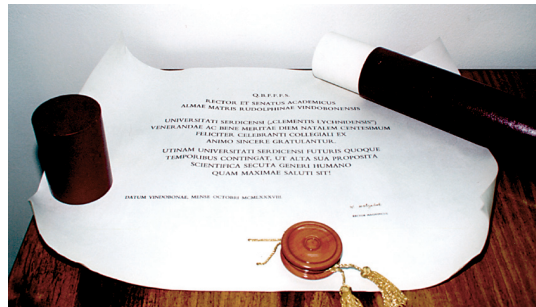
Поздравителен адрес

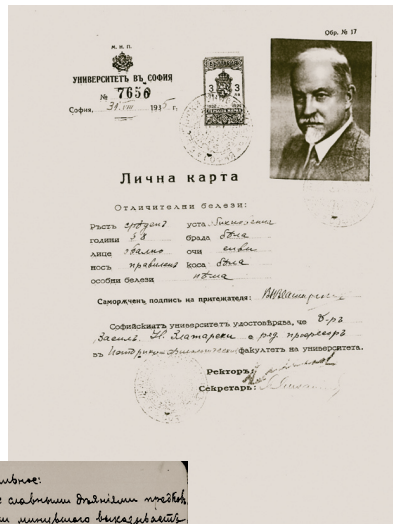
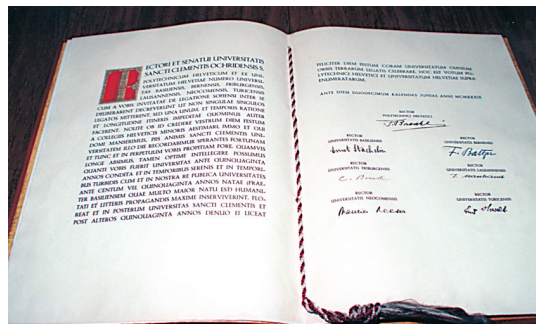
Юбилейна значка 1939 г.

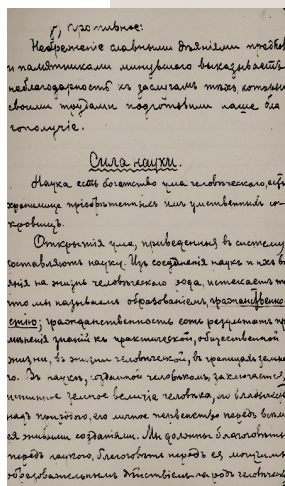
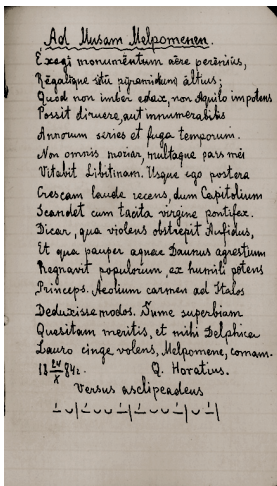
Поздравителен адрес

Поздравителни адреси

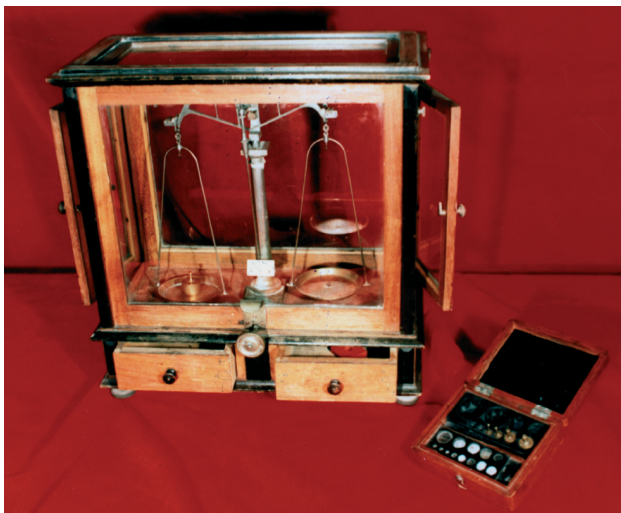

Лична карта и страници от тефтерчето на проф. Васил Златарски

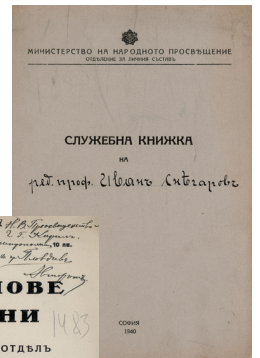
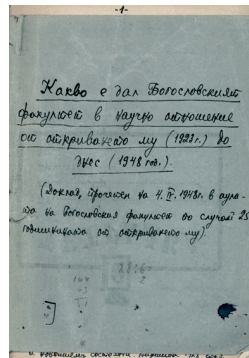

Везни и грамове на проф. Асен Златаров

Преподаватели от Богословския факултет и Проф. Николай Н. Глубоковски

Материали от Богословския факултет

скопия. От всичко 9 800 българи към 8 000 са епископатите. Те викали ура. Другите си останали турци.”

„Дюлханският хетишерив е движение, по-добре организирано от Врачанското.”

„Османският император застава на страната на българското население.”

че днес много от Вас познават музейното пространство под купола на VI блок. А за онези, които не са имали време и възможност да видят Музея, никога не е късно да го направят. Заповядайте и няма да съжалявате! (сн. 82)

ЕДНО ОБЕЩАВАЩО НАЧАЛО

На 22 май 2003 г. в рамките на Кирило-Методиевите дни на Софийския университет „Св.Климент Охридски” се учреди клуб „Приятели на музея на СУ” Избра се ръководство на

МУЗЕЙНИ ДЕЙНОСТИ

ПЪРВИ ЮБИЛЕЙ НА МУЗЕЯ

През ноември 2003 г. се навършват 5 години от тържественото откриване и освещаване на Музея на СУ „Св.Климент Охридски”. Срок и голям и малък за начало на едно благородно начинание. През тези първи години Музеят се утвърди институционално в структурата на Университета, разшири и популяризира дейността си чрез различни инициативи и рекламни материали. Надяваме се,

Председател на Музея:
Доц. Цветелина Цвезичева
Членове:
Георги Георгиев
при СУ, „Св.Климент Охридски”
Александра Георгиева
Александра Георгиева
факултета по Филология
радио „Албано”
Охридски”
Присъства на всички мероприятия
та книга на Музея
без ограничения
МУЗЕЯ! (сн. 82)

ен директор на Музея
ия отдел
тка във
удник на
Климент
ационална
дължава
ЕЛИ НА

К Л У Б

"ПРИЯТЕЛИ НА МУЗЕЯ НА СУ"СВ.КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. КЛУБЪТ НА ПРИЯТЕЛИТЕ НА МУЗЕЯ НА СУ "СВ.КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ" Е НЕФОРМАЛНО ОБЩЕСТВЕНО СДРУЖЕНИЕ С ИДЕАЛНА ЦЕЛ, ОБЕДИНЯВАЩА НА ДОБРОВОЛНИ И РАВНОПРАВНИ НАЧАЛА СВОИТЕ РЕДОВНИ ЧЛЕНОВЕ И ПОЧИТАТЕЛИ.
2. НАИМЕНОВАНИЕТО НА СДРУЖЕНИЕТО Е КЛУБ "ПРИЯТЕЛИ НА МУЗЕЯ НА СУ"СВ.КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ".
3. АДРЕСЪТ НА СДРУЖЕНИЕТО Е:
ГР. СОВИЯ
"ЦАР ОСВОБОДИТЕЛ" 15
СУ"СВ.КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"
СЕВЕРНО КРИЛО, БЛОК VI-TI, РОТОНДА
4. ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ НА СДРУЖЕНИЕТО СА:
- ПОДПОМАГАНЕ НА ПРОЧУВАТЕЛНАТА И СЪБИРАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ НА МУЗЕЯ С ИДЕИ, ИНИЦИАТИВИ И ДАРЕНИЯ
- ПОПУЛЯРИЗАЦИЯ НА МУЗЕЙНИТЕ ДЕЙНОСТИ И ИЗДАНИЯ СРЕД ОБЩЕСТВЕННОСТТА У НАС И В ЧУЖБИНА
5. УЧРЕДИТЕЛНОТО СЪБРАНИЕ ИЗБИРА РЪКОВОДСТВО, КОЕТО СЕ СЪБИРА ВЕДНЪЖ НА ТРИ МЕСЕЦА.
6. УЧРЕДИТЕЛИТЕ НА КЛУБА, НЕГОВИТЕ ЧЛЕНОВЕ И ПРИЯТЕЛИ СЕ ВПИСВАТ В СПЕЦИАЛНА ТЕТРАДКА.
7. НАПРАВЕНИТЕ ДАРЕНИЯ СЕ ЗАВЕЖДАТ В ОТДЕЛНА КНИГА И СЕ ВРЪЧВАТ ДАРИТЕЛСКИ СВИДЕТЕЛСТВА ЗА ТЯХ.

83

Ивайла Евгениева Пешева, II курс, фак. № 80 335, ВО, ФЖМК

ЛИСТОВКА

I^{ва} вариант

Знаете ли защо студентският празник е точно на 8^{ма} декември? Знаете ли кой е първият ректор на Университета? Знаете ли историята на първото висше учебно заведение в България? Знаете ли коя е била първата сграда на Софийския Университет? А кой е бил архитектът му или от кога съществува? Какъв е символът му? Запознати ли сте с всички онези подробности, които само могат да Ви накарат да се чувствате горди, че сте част от тази 115-годишна традиция?

Ако отговорът е "не", Вие непременно трябва да посетите музея на Софийския университет "Свети Климент Охридски", който се намира в помещението на подкуполното пространство на VI блок на северното крило.

Не пропускате възможността всеки вторник и четвъртък, в промеждутъка между лекциите да се запознаете с цялостния лик на настоящия Ви дом на знанията.

Елате и ще разберете, че Софийският университет се е вдигал и на други протести (а не само на такива за карти за градския транспорт). Ще научите, че първият ректор е не един, а са цели двама достойни българи. Можете да видите портрети на някои от изтъкнатите ректори, както и фотоси на всички, които са носили ректорската тога. Ще се потопите в магията на отминалите времена... Ще усетите обаянието на академичната атмосфера. Ако имате въпроси или нещо Ви интересува по-задълбочено, не се тревожете. Приветливата изпълнителна директорика, осведомена по всичко, отнасящо се до университета, ще се радва да Ви отговори.

Защо да посетите университетския музей:

- няма да Ви струва нищо,
- наблизо Ви е,
- гарантира Ви няколко полезни и приятни мига.

Безспорно по-интересно е да видиш исторически документи и предмети, да прочетеш синтезирана информация и да изгледаш специалната компютърна презентация, състояща се от допълнителни снимки, материали и текстове, отколкото да се ровиш из книгите, прекарвайки часове в мрачната библиотека.

Не губете повече време в невежество! Елате, за да знаете и да се гордеете!

84а

За голямо М. Завоева

Пънар Мериан, ВО, II курс, Фак. №840150

Музей за самочувствие
(материал, разпространяван сред студенти)

Софийският университет "Св. Климент Охридски" постоянно предлага най-разнообразни "приключения". Истинско приключение си е да се ориентираш в голямата сграда, да намериш правилния кабинет, пък и да се пребориш със задачите, възлагани от преподавателите...

Но има и едно по-непознато предложение, което едва ли някой е успял да забележи в усията си по образователния процес. Това е университетският музей, разположен на петия етаж в Северното крило на Университета (Ротондата, входа от към "Шипка" 6). Рекламното табло е твърде малко за големите студенти. И остава незабелязано.

По-важното е, че СУ е единственото висше учебно заведение, което има своя музейна експозиция. И това е факт, достоен за самочувствието на студентите.

Всеки може да посети музея. Всеки може да разбере нещо повече за историята на СУ – за неговото създаване, развитие, факултетите, ректорите, студентите и каква ли не още полезна информация. Работното му време е всеки вторник и четвъртък от 14 до 17 часа. Любезното присъствие на доц. д-р Цвета Тодорова – директор на музея на СУ "Св. Климент Охридски" ще помогне за по-добрата ориентация на желаещия да научи повече за миналото на университета. Като преподавател в Историческия факултет тя е способна да задоволи информационния интерес на посетителяте, като ги отрупа с богати и любопитни сведения, предоставяйки и нагледните материали. Музеят разполага и с видео фонд, който разширява детайлите в нагледни образи и звуци, допълва експозицията в изложбените помещения.

Самото представяне на експонатите е направено на много добро ниво – ялчи модерен стил, на фона на който изпъкват уникалните предмети, вещи, засвидетелстващи историческите времена от десетилетия назад. Зад предпазните решетки във фойето са разположени портрети на бивши ректори на университета, паметни плочи, икона на Св. Климент Охридски. Всеки един детайл може да бъде подробно описан и да чуете интересна история, свързана с него, от доц. Тодорова. Предверието е замислено да бъде встъпително – в него са събрани снимки от тържества, събития, на сградата. Атрибутите на Ректора – тога, огърлица, жезъл са уникални – свързани са с дългогодишната традиция на Университета. Интересно е дървото на факултетите в реда на тяхното откриване – като се започне с Историко-филологическия факултет от 1888 г. и се стигне до последно образувалите се след 50 години се добива ясна представа за развитието на научните дисциплини и тяхното обособяване по факултети. Тук иконата на Св. Климент Охридски е оригинал (а не

*Филипче е
8/11/11*

84

85

86

ХУДОЖНИКЪТ САВА САВОВ
- АВТОР НА ПОРТРЕТА НА 53-ИЯ РЕКТОР

27

ПРОФ. ДФН БОЯН БИОЛЧЕВ

Художникът - портретист Сава Савов - е роден през 1946 г. в гр. София. Възпитаник е на Софийската художествена гимназия. Завършва Националната художествена академия през 1972 г. Много от неговите творби се намират в Националната и Софийската художествена галерия, както и в художествени галерии на Швеция, Финландия, Мексико, Германия, Франция, Италия, Полша, Канада и др (сн. 85, 86)

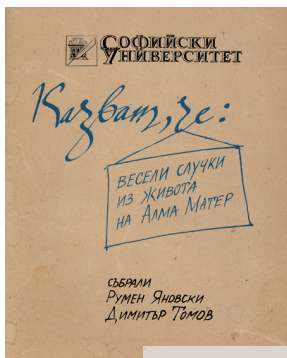
СИТНИ, ДРЕБНИ, като ...

Професор Захари Караогланов, титуляр на Катедрата по аналитична химия от 1920 г., два пъти ректор на университета, забелязва как преди тег-ленето на билета студентът се прекръства бързо. Отговорът му обаче е много добър и професорът нанася оценката с думите:

- Не мога да разбера все пак защо се прекръстихте... Къде е Провидението, след като отговаряте добре и Ви оценявам безпристрастно?

- О, Провидението ми трябваше съвсем за малко, само докато изтегля въпросите, г-н професоре! - отговаря студентът.

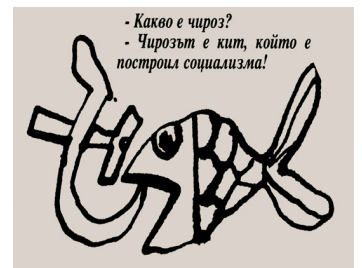
На изпит по славянски литератури доц. Б. приключва с последен въпрос:

Българският език има следните времена: „Минало незабравимо, сегашно непълно, бъдеще неосъществимо!“

Академик Кирил Василев вече е на 86 години. Независимо от напредналата възраст не позволява чувството му за хумор да го напусне лесно.

ВМЕСТО ПРЕДГОВОР

От зората на своето създаване университетите са били център на бурен духовен живот. Съчетание на най-изтъкнати умове с младия интелектуален елит на нацията, съжителство на различни клонове на науката под един гостоприемник покрив — всичко това предполага особено богати потенциални възможности за раждане на характерния академичен хумор. Разказването на интересни и весели случки за преподавателите, анекдоти, родени в действителността на университетската аудитория — всичко това се е превърнало от край време в съставка на духовното здраве на този център на науката. Случките, дооформени от „народната“ мъдрост, постепенно се съчетават в една комична митология на Алма Матер, която има не малка заслуга за запазване паметта на видни преподаватели, особено на онези, чиито предмети са достатъчно трудни, та научите им постижения да се знаят само от специалистите. Или още по-точно, в анекдотичната митология на Университета за поколенията се запазва към спомена за учения и споменът за човека с неговите странности, остроумие, академично достойнство или пък дребнавост, породена от любов към собствения предмет.

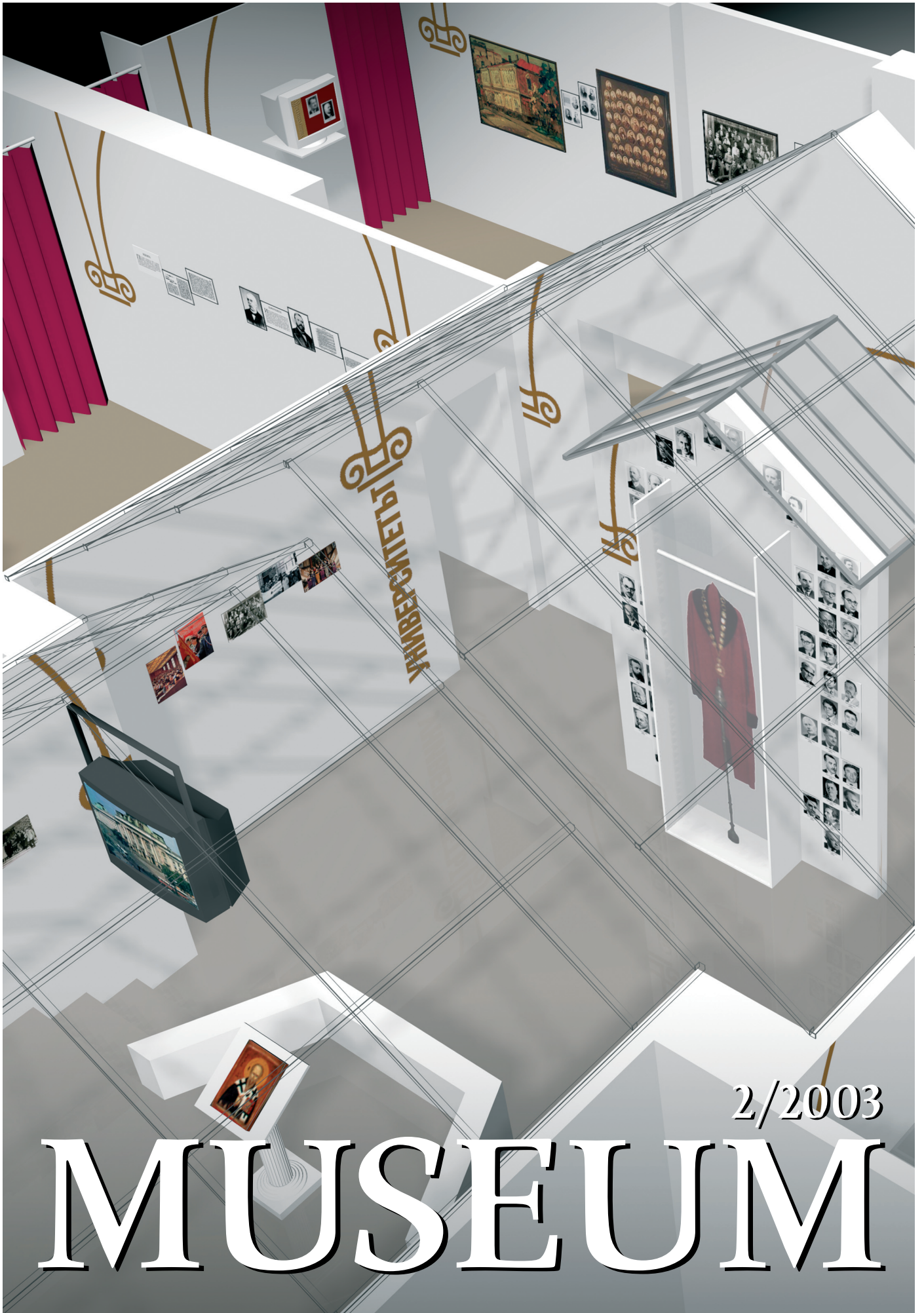
Прекрасно си даваме сметка, че не винаги пълната истина остава в устното творчество, че много от разказваните истории са „пригодени“ към синтетичността и драматургията на вицето начало в ущърб на автентичната случка. И все пак, дълбоко сме убедени в гравитната роля на студентско-преподавателския фолклор за изграждането на академично самосъзнание в обичаната от всички ни Алма Матер.

А за да разсеem и последните съмнения, че се опитваме да направим антология на факти, започваме нашия пръв сборник с общото заглавие „Казват, че...“

Доцент Боян БИОЛЧЕВ
главен редактор на в. „Софийски университет“

ISSN 1312-1596

2/2003

MUSEUM